

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 24

Maribor, ponedeljek 30. januarja 1928

»JUTRA«

Izkhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Vola mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din. dostavljan na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifi

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zgodovinski ponedeljek

ALI BOMO TUDI TOKRAT ZAMUDILI UGODNO PRILIKO!

Maribor, 30. januarja.

Ko sta gg. Pribičević in Radić pred meseci v imenu Kmečko-demokratske koalicije poslala g. Davidoviču znano pismo, s katerim sta izrekla željo za združitve vseh demokratskih grup narodne skupščine v enotno parlamentarno grupacijo in s katerim sta g. Davidoviču ponudila vodstvo te grupacije in s tem tudi vodstvo novega režima v državi, je bila prilika za spremembo današnjega hegemonističnega sistema kar najbolj ugodna. Takrat je g. Davidović okleval, deloma, ker so ga strašili z neodločnostjo in nezanesljivostjo g. Radića, deloma ker so ministerjalci v njegovem klubu slikali posledice razbitja koalicije z radikali za demokratsko stranko v čim najbolj črnih barvah. G. Davidović je odgodil svoje nadaljne korake do kongresa svoje stranke, ki se je vršil v sredi tega meseca. Kmečko-demokratska koalicija je čakala, pa med tem tudi z vsemi legalni mi sredstvi rušila današnji režim političnega nasilja, nemoralne in pliečke.

Kongres demokratske stranke je izrekel politiki g. Davidoviča polno zaupanje ter prikrito grajo politiki ministerjalcev v stranki. G. Davidović samemu je dal proste roke za nadaljni razplet situacije. Kmečko-demokratska koalicija je s svojim mogočnim zborovanjem v Zagrebu, mogočnim po udeležbi in po notranji vsebini, storila korak naprej, da pospeši razčiščenje položaja. Sklicujoč se na svoječasno pismo g. Davidoviču, ga je pozvala, naj sedaj, ko mu je najvišji forum stranke dal v roke polno oblastilo in moč, stori kot patrijot svojo dolžnost in zbere krog sebe vso demokracijo cele države.

Danes, ko to pišemo, je zgodovinski dan in morda tudi usodni dan za celotni nadaljni razvoj političnega življenja v Jugoslaviji. Ako bo danes g. Davidović v svojem klubu imel dovolj odločnosti in se bo zavedal velike naloge, katero mu je poveril narod po svojih zastopnikih na strankinem kongresu, potem bo že danes izvršena velika faza v naravnem razvoju političnih dogodkov: ujedinenje Kmečko-demokratske koalicije in Demokratske zajednice v enoten parlamentarni klub s 164 poslanci, ki bi tvoril že sam na sebi večino narodne skupščine, ki bi ga na podporli tudi zemljoradniki z devetimi poslanci. Že ta grupacija sama bi po svojem številu in po svoji duševni sili bila sposobna, da prevzame usodo države v svoje roke in končno v desetem letu obstoja države izvede predvsem izenačenje zakonov, zlasti izenačenje davkov, ter ustvari pogoje za dobro pošteno, demolitizirano upravo in za končno rešitev gospodarske krize. Nedvomno pa je, da bo tudi velik del radikalne stranke uvidel nujno potrebo novega sistema v državi in se bo priključil široki koncentraciji.

Združenje celokupne demokracije v državi pa ni le postulat sedanosti za rešitev velikih nalog v smeri pravice, enakopravnosti in poštenja, ampak ga predvsem zahteva splošni narodni in državni interes. Ako hočemo naše politične in gospodarske prilike v bodočnosti konsolidirati, moramo

stremeti za tem, da poenostavimo naše politično življenje ter da izidemo iz današnjega kaosa političnih strank in stranic v sistem dveh treh močnih strank, kakršen sistem imajo v Angliji, Severni Ameriki in tudi drugod v državah, ki so politično daleko zrelejšje od nas in ki so tudi gospodarsko na višini. Naše stremenje mora iti za tem, da se ustvari v naši državi iz vseh današnjih demokratskih skupin velika in mogočna stranka celokupne demokracije, kateri nasproti bo stala združena reakcija.

Stremenje Kmečko-demokratske koalicije torej ni usmerjeno samo v to, da iz narodnih in državnih interesov trenutno vzame v roke krmilo države, ampak je njen pogled obrnjen tudi v bodočnost. In zlasti iz tega razloga je današnji dan tako zgodovinske važnosti.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 30. januarja. Zaprto.

Torek, 31. januarja ob 20. uri »Ples v maskah« ab. A. Kuponi.

Sreda, 1. januarja ob 20. uri »Polkovnik Jelić« ab. C. Kuponi.

Četrtek, 2. januarja ob 15. uri »Rokovnjači«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Grofica Marica«. Prvič.

Gledališče ponovi v torek, 31. jan. krasno opero »Ples v maskah« z gostom go. Mitrovičevu. V sredo, 1. februarja pa je repriza od publike izredno simpatično sprejete drame »Polkovnik Jelić«.

Svečnica v gledališču: popoldne ljudska igra »Rokovnjači« pri znižanih cenah, zvečer prva letošnja vzporeditev največjega operetnega šlagerja »Grofica Marica«.

Društvo stanovanjskih najemnikov.

Na včerajšnjem rednem občnem zboru društva stanovanjskih najemnikov je bil izvoljen zopet dosedanj odbor. V pretečenem letu je imelo društvo 17 odborovih sej, 4 ankete in 4 javne shode, odposlalo je pa 5 deputacij. Plačujočih članov je bilo 1728. Pri sodnji je vloženih 358 stanovanjskih odpovedi, od teh je 285 pravomočnih.

Nesreča pri delu.

Usnjarski pomočnik Avgust Fridau, uslužben pri usnjarij Antonu Hrstniku v Zg. Polskavi, je v soboto, stoječ na lestvi, razpenjal doma kože. Pri tem mu je nenadoma spodrsnilo in je padel z lestve tako nesrečno da si je zlomil desno nogo. Prepeljali so ga takoj z vozom v mariborsko bolnico, kjer se sedaj zdravi. —

Borza

LJUBLJANA, 30. januarja. Devlze: Berlin 1354.8, Curih 1094.93, Dunaj 801.72, London 277.34, Newyork 56.85, Praga 168.44, Milan 301.17. — Efekti: Celjska 164, Ljub. kreditna 135, Kreditni zavod 160, Ruše 265—285, Kranjska industrijska 335, Stavbna družba 56, Šešir 125.

Odločilni boj v Demokratski Zajednici

DAVIDOVIČ ZAHTeva Z VSO ODLOČNOSTJO FUZIJO S KMEČKO-DEMOKRATSKO KOALICIJO, MARINKOVIČ ZA OKREPITEV SEDANJEGA REŽIMA. — DEBATA SE POPOLDNE NADALJUJE.

BEOGRAD, 30. januarja. S skrajno napetostjo vseh političnih in parlamentarnih krogov pričakovano sejo demokratskega kluba je otvoril načelnik Ljuba Davidović šele ob 11.30 dopoldne in stavil po kratkem pozdravnem govoru takoj formalen predlog, da naj se Demokratska Zajednica (demokratska stranka in muslimani) združita s Kmečko-demokratsko koalicijo v enotno parlamentarno skupino pod skupnim vodstvom. Predlog so pozdravili Davidovičevi ožji pristaši z viharnim odobravanjem in ploskanjem.

K predlogu je prvi govoril zunanji minister dr. Marinković, ki je plediral proti Davidovičevi zahtevi. Izjavil je, da ni nenaklonjen sestavitvi koncentracijske vlade, vendar pa radi tega ni treba vreči vlade, ker se bo njen program z razširjenjem koalicije še lažje izvajal. V ostalem pa

more vlada v svojem delovanju pokazati le na dobre rezultate in napredek.

Ostro je nato Marinkovičevu izvajanje pobijal posl. Groč. Kritiziral je najostreje njegovo politiko in se z vso odločnostjo izrekel za Davidovičevu politiko.

Ker se je med tem vršilo v skupščini zborovanje, je bila seja prekinjena, da se poslancem omogoči glasovanje. Seja demokratskega kluba, na kateri se bo najbrže vršilo poimensko glasovanje o Davidovičevem predlogu, se bo nadaljevala danes, ob 5. pop. Pričakuje se, da se bo velik del demokratskih poslancev izrekel za Davidoviča.

Mnogo se je komentirala v političnih krogih tudi včerajšnja avdijenca Svetozarja Pribičevića, ki je bil sprejet od kralja ob 12.30.

Davčna razprava v narodni skupščini

BEOGRAD, 30. januarja. Na današnji plenarni seji narodne skupščine je imel predsednik dr. Perić topel spominski govor za pokojnim ministrom za narodno zdravstvo dr. Savićem, nakar je sporočil, da je skupščini predložen državni proračun za leto 1928/29 s finančnim zakonom. Razprava o proračunu se prične v sredo dopoldne.

Poslanec Predavec je vložil nujen predlog, da naj se izpremeni člen 42 naredbe o prenosu upravnih kompetenc na oblastne samouprave v tem smislu, da naj se oblastim prepuste vse kmetijske strokovne šole in podobne institucije. Poljedelski minister je sprejel nujnost.

Nato se je pričela razprava o davčnem zakonu. Posl. Zajić je naglašal, da so se pod krinko unifikacije zopet zvišala davčna bremena in je na podlagi statističnih podatkov dokazal, da bo razdelitev teh bremen mnogo težje zadela male posestnike, kakor veleposestnike. Zahteval je znižanje davkov, poenostavitev davčne uprave in za razširjenje kompetenc davčnih koncesij.

Po Lazičevem govoru je bila seja zaključena.

Ljapčev za balkanski Locarno

SOFIJA, 30. januarja. Na včerajšnjem kongresu izvrševalnega odbora vladnih strank je imel ministrski predsednik Ljapčev daljši govor o težavnem zunanje-političnem položaju Bolgarske, ki je nastal kot posledica izgubljene vojne. Obsojal je ubijalsko taktiko Maceoncev in se izrekel za balkanski Locarno. Jugoslavija ima svoje meje napram Bolgarski zaprte bolj pod pritiskom javnega mnenja kakor iz potrebe. Končno je ministrski predsednik izrazil nado, da dobi Bolgarska v kratkem inozemsko posojilo; izrekel se je tudi za reformiranje Narodne banke.

Geografski kongresi v Jugoslaviji

Koncem aprila l. 1927. se je vršil v Beogradu 1. kongres jugoslovanskih geografov, ki je prvič združil geografe vseh naših pokrajin v skupnem delu, posvečenem zlasti vprašanju šolske geografije. Na sklepnem zborovanju se je sklenilo, da se skliče prihodnji kongres (l. 1929.) v Slovenijo in se bo torej vršil drugi sestanek naših domačih geografov v Ljubljani. V Jugoslaviji se pa bodo kmalu na to, že l. 1930., sestali tudi geografi iz vseh slovanskih držav na 3. vseslovanski kongres geografov in etnografov. Pobudo tej lepi med slovanski prireditvi je dal pokojni profesor J. Cvijić in se je prvi vseslovanski kongres vršil v Pragi 1924, drugi pa na Poljskem 1927. Slično kakor poljski, bo tudi jugoslovanski 1930 prirejen v obliki potovalnega kongresa in bodo torej stotine slovanskih geografov obiskale tudi Slovenijo, kjer se bo vršil del zborovanj in ekskurzij. Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani si je v svesti velikih nalog, ki ga čakajo ob obeh prireditvah. Pripraviti bo treba zlasti v društvenem glasilu »Geografskem vestniku« raznovrstno znanstveno gradivo, nadalje predavanja, slike najlepših naših pokrajin, zemljevide itd., da pripravimo gostom dostojen sprejem in jim nudimo čim največ zlasti v znanstvenem oziru, a da obenem afirmiramo slovensko pozicijo v širokem svetu. Novi odbor Geografskega društva, ki vodi skupno z Geografskim inštitutom na univerzi vse priprave, se je konstituiral iz sledečih gg.: univ. doc. dr. A. Melik, predsednik; dr. J. Ruš, podpredsednik; dr. V. Bohinec, 1. tajnik; cand. phil. M. Dobovšek, 2. tajnik; asistent dr. I. Rakovec, blagajnik; stud. phil. S. Ilišič, knjižničar; prof. S. Kranjc in prof. J. Breznik, odbornika; prof. dr. B. Svetelj, notar M. Hafner in prof. dr. R. Savnik, revizorji.

Mariborski gasilci

ZNAMENITO POSLOVNO LETO. — LETO NEVARNIH POŽAROV. — NA 2 DNEVA 9 SLUČAJEV REŠ. POMOČI.

Maribor, 30. januarja.

V svojem zborovalnem lokalu na Koroski cesti št. 12 so se zbrali v soboto zvečer k rednem občnemu zboru mariborski gasilci in člani rešilnega oddelka. Oblast je zastopal vladni svetnik dr. Levičnik, občino pa bivši župan in občastni predsednik dr. Leskovar in novozastavljeni župan dr. Juvan.

Kapetan Voller je otvoril zborovanje s pozdravom vsem gostom in članom nakar je povedal poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, ki je bilo v mnogih ozirih za društvo velepomembno. Državna oblast je uvidela veliko važnost prostovoljnega gasilnega društva. Dva najstarejša člana, ki se udeležijo leta človekoljubno že preko pol veka: sanitetni svetnik dr. Urbacek in društveni trobentač Jenisy sta bila odlikovana in veliko županstvo je društvu prvič naklonilo subvencijo v znesku 5.000 dinarjev. Umrli so pa trije velezaslužni člani: upravitelj Hardinka, ustanovnik društva Polaček in eden najstarejših članov Staudinger, ki je zapustil društvu 20.000 Din. Društvo je zapuščino uporabilo kot prispevek za nabavo brizgalke, ki nosi ime blagopokojnika.

Tudi v pogledu dela je bilo pretečeno leto za društvo znamenito. Šest let, odkar je gorel Franzov mlin, že ni bilo tako hudih požarov. V pretečenem letu so se pa mariborski gasilci udeleževali pri velikem požaru tovarne »Volta«, kjer je bila največja nevarnost za okolico vsled velike zaloge eksplozivnega materiala. Povrh je bila še v bližini zaloga karbida in če ne bi bili gasilci ognja lokalizirali, bi nastala strašna katastrofa za široko okolico. Tudi v Trubarjevi ulici, kjer so tatovi po izvršenem zločinu v stanovanju kapelnika Frischa zanetili ogenj, bi lahko nastala katastrofa, da niso bili gasilci na svojem mestu. Tretji nevaren požar je bil na Aleksandrovi cesti v hiši trgovine Koradžija, kjer se ni šlo samo za vnetje ostrešja, kakor se je pisalo po nekaterih listih, ampak za veliko nevarnost vsled nakopičenih mnogovrstnih gorljivih tvarin. Okolica je bila tudi tokrat v veliki nevarnosti. Tudi v Školah, kjer je ob največjem vetrovju sredi noči začelo goreti in je plamen zgrabil že 9 s slamo kritih poslopij, so bili mariborski gasilci prvi na mestu ter so preprečili pogin cele vasi.

V pogledu naprav in orodja se je društvo istotako uspešno izpopolnilo. Nakupilo je 400 m cevi za motorne brizgalke, 6 malih aparatov in enega velikega za dušenje ognja, zlasti v slučajih, če se vname bencin ali olje, kakor je bil že slučaj pri tvrdki »Zora«. Veliko turbino so pa morali poslati radi popravila v ino zemsko tovarno. Tudi delavnice se povečujejo ter so usposobljene za popravljanje lastnih avtomobilov.

Ko je govoril o opremi pisarniških prostorov, se je poveljnik hvaležno spominjal mestnega gradbenega urada. Govornik je še v mnogih drugih ozirih iskreno hvaležen občini, naglašal pa tudi, da prostovoljna gasilska družba pritrjuje mestu vsako leto ogromne stroške, ker nadomestuje poklicne gasilce in prevažna zastoj vse reževe na poziv mestnega fizikata.

Gasilci so bili v pretečenem letu 52krat alarmirani in sicer 22krat v mestu, 14krat v okolici, 16krat pa ob raznih nesrečah ter so 503 moške v 131. urah vršili službo s 106 orodji. Rešilna postaja je pa nastopila 1644 krat ter je prišlo povprečno na dva dneva 9 slučajev rešilne pomoči. Iz prejšnjih zapisnikov je razvidno, da delovanje gasilcev, zlasti pa rešilnega oddelka rapidno narašča. Lepo se je poveljnik zahvalil srežnemu poglavarstvu in velikemu županstvu, zastopnikom tiska in mnogozasluznim članom. Kar se tiče članstva, je dolžnost zahvale tudi pri skupnosti, ker so na čelu društva in v njegovih vrstah ljudje, ki z največjo požrtvovalnostjo opravljajo dolga leta človekoljubno delo. — Okrog 17 let že skrbi n. pr. g. Ecker ta konje, g. dr. Schmiederer za orodje, g. Stumpf za obleko, g. Novak za prevoz, g. dr. Karl Pavlic kot rodja rešilnega oddelka je pa izvršil ogromno delo, da je slehernega moža u-

sposobil za dobrega pomočnika ob vsaki nevarnosti za zdravje in življenje.

Volitve so potrdile dosedanj odbor, k zadnji točki sta pa govorila gg. dr. Schmiederer in Volčič. Prvi je na podlagi dolgoletnih svojih izkušenj temeljito razpravljal o potrebi izpopolnitve materiala, drugi je pa stavil predlog, naj bi rešilni odelek stopil v stike z udruženjem Rdečega križa v naši državi, da bo deležen mogoče potem ugodnosti ženevske rdečkrižne konvencije. Na vodstvo Rdečega križa je pa odbor gasilskega društva in rešilne postaje že parkrat pisal, a ni dobil nobenega odgovora, kakor je tudi prošnja za oprostitev davka na bencin pri rešilnih avtomobilih ostala nerešena. Sklene se ponovno iskati stikov z Rdečim križem in sicer potom srezkega poglavarstva, odnosno velikega županstva.

Po izčrpanem dnevnem redu se je občastni predsednik dr. Leskovar s pri srčnimi besedami zahvalil kapetanu, za silcem in vodji rešilnega oddelka ter vsem članom za pozdrave ter zagotovil, da bo tudi v bodoče po svojih močeh pomagal vzornemu društvu, ki si za skupnost stavlja velike naloge ter jih tudi naprej izpolnjuje.

Češki klub v Mariboru

V soboto je imel mariborski Češki klub v hotelu »Pri zamorcu« svoj občni zbor, s katerim stopa v 25. leto svojega delovanja. Kakor vsa dosedanja poročila o klubu, je pokazal tudi sobotni občni zbor veliko agilnost in discipliniranost češke kolonije v Mariboru. Udeležba je bila zelo lepa in to tudi s strani ženstva. Po poročilih predsednika in ostalih funkcionarjev, ki so pokazala zelo pestro delovanje, zlasti pa skrb društva za češko mladino v Mariboru, je bil z velikim navdušenjem ponovno izvoljen za predsednika dosedanj vodja urar in član mestnega sveta, g. Franjo Bureš, za podpredsednika pa svetnik gosp. Knop. Iz društvenega delovanja bi povdarili zlasti marljivo prirejanje marijonetnih predstav, ki so jih vodili člani društva za svojo mladino in pa razne šolske proslave o priliki državnih praznikov ter sklepu šolskega leta. Letos bodo uvedli poleg dopolnilne šole tudi »školk«, otroški vrtec za najmlajši češki naraščaj. V živahnem stiku je bil Češki klub z JČ Ligo, pri kateri so včlanjeni vsi mariborski Čehi.

Pri slučajnostih se je med drugim razmotrival zlasti način proslave 25 letnice društva, za katero so prišle mnoge prijave iz ČSR. Navzoči dr. Reisman je priporočal, da posveča društvo večjo pažnjo naseljevanju takozvanih čeških industrij v Mariboru, ki so češke le še po imenu države, ne pa dejansko. Celo največja tekstilna tvornica »Doctor in drug«, ki so jo doslej smatrali v Mariboru za češko narodno podjetje, ima že domala polovico nemških nastavlencev. Pri drugih tekstilnih industrijah kojih lastniki so prišli deloma iz Avstrije deloma iz Češke, je v nacionalnem oziru še slabše. Poleg tega te industrije tudi socialno le izrabljajo delovno silo naših ljudi, ki imajo skrajno nizke plače. Češki klub naj bi ob svoji 25 letnici skupno z našimi oblastvi, mestno občino, uravnimi oblastvi ter našimi nacionalnimi društvi skušal te razmere izboljšati ter z informacijami ter propagando pribomoti k naseljevanju resnično čeških podjetnikov pri nas. Doslej imamo v Mariboru pravzaprav le eno res češko tvrdko, to je Ježek. Obželovati je te neugodne razmere zlasti radi tega, ker so tekstilne industrije v Jugoslaviji skrajno favorizirane po carini in prava renta za podjetnike, ki na ves svoj ogromni čisti dobiček pošiljajo v tujino. Izvajanja dr. Reimana so vsi navzoči iskreno odobraval in bo klub po izjavi predsednika skušal v bodoče tudi v tej smeri delovati.

V novem odboru so zastopani številni odborniki, ki so že vseh 25 let člani Češkega kluba.

Mariborski in dnevi drobiš

Mariborski župan potrjen.

V soboto je kralj Aleksander podpisal ukaz, s katerim je potrdil izvolitev odvetnika g. dr. Alojzija Juvana za mariborskega župana. —

Mecenstvo slovenskega trgovca.

Narodna galerija je prejela od gospoda Roberta Kollmanna, veletržca v Ljubljani, dopis te-le vsebine: »V nekaj tednih poteče 40 let, kar sem vstopil v znano trgovsko tvrdko Fran Kollmann v Ljubljani. Praznujem torej letos štiridesetletnico svojega delovanja v tej tvrdki. Ta svoj jubilej dela hočem slaviti s tem, da podarim fondu za »Akademijo znanosti in umetnosti ter Narodno galerijo« svoto 100.000 Din in podprem na tak način velevažni kulturni zavod slovenski. Želim postati na podlagi tega darila »Ustanovitelj Akademije znanosti in umetnosti in Narodne galerije«. Ukrenil sem že potrebno, da izplača Mestna hranilnica ljubljanska fondu navedeni znesek«. Darilna listina gosp. Kollmanna je spravljena, poleg nekaterih drugih krasnih dokazov slovenske kulturne zavesti in velikodušnosti, v galerijskem arhivu. Ime plemenitega darovalca pa bo vklesano med prvimi ustanovniki naših najvišjih prosvetnih zavodov, na marmornati tabli v vestibulu Narodnega doma. Naj postane delanje gospoda Kollmanna zgled slovenskim trgovcem in industrijcem! —

Ljudska univerza.

H komornemu koncertu, ki se bo vršil v petek, dne 3. t. m. v veliki kazinski dvorani, moramo pripomniti, da sta ga Brandlova in g. Frisch izmed redkih, izredno nadarjenih naših glasbenikov, ki sta se posvetila tudi koncertnemu poklicu. Priredila sta že več izredno uspešnih koncertov pri nas, kakor drugod, kjer sta bila sprejeta z izrednimi simpatijami in polnim priznanjem. Tudi čelstinja, gđ. Folgerjeva z Dunaja, je opetovano in z največjim uspehom nastopala v solističnih koncertih. Obeta se nam torej prvovrsten umetniški užitek in se poset koncerta najtopleje priporoča. S prodajo vstopnic se je pričelo. —

Fran Zagorski izgnan iz mariborske oblasti.

Popularni vitez in večni nosilec svoje škrinjice g. Fran Zagorski je bil od tukajšnje policije radi ponovnega javnega nasilstva in nadlegovanja oblasti, za kar je bil obsojen na kazni od 1 meseca, 6 tednov in več, izgnan ne samo iz policijskega okoliša Maribor, ampak iz cele mariborske oblasti za dobo petih let. Proti koncu zadnje kazni je bil deležen tudi amnestije. Pri policiji ima še »v dobro« 17 dni policijskega zavora, ki je radi njegove bolehnosti začasno odložen. Gospod Fran Zagorski se je proti izgon-skemu odloku mariborske policije sicer pritožil, kar na ne bo dosti pomagalo. — Oddahnile se bodo volilne komisije in podano je jamstvo, da bo pri vseh bodo- h ve ... škrinjica manj. —

Nov telefonski imenik.

Uredništvo telefonskega imenika pri ministrstvu pošte in telegrafa v Beogradu je izdalo nov telefonski imenik vseh naročniških postaj v kraljevini razen postaj v področju direkcije v Ljubljani in v Zagrebu. Imenik velja 40 Din in si ga zainteresenti lahko naroče na pristojni pošti ali pa neposredno pri sekciji III. direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani. Hkrati z naročilom je treba tudi vplačati oziroma nakazati znesek. Imenik naročnikov v okrožjih ljubljanske in zagrebške poštne direkcije bo tudi v kratkem dotiskan.

Nočni izgredi.

Prošla noč je bila bogata na izgredih, zagrešenih po večini iz pljanosti. Neki M. P. je v svojem stanovanju tako temeljito razbijal, da so ga policisti komaj potegnili iz ruševin posode, pohištva in drugega ter odvedli v zapor. Brat po delu in razpoloženju V. B. je pa svojo moč udeležil v gostilni »Zrinjski« na Frankopanovi cesti. Razbijal je steklenice, kozarce, posodo in bogzna, kaj bi še napravil, če ne bi na poziv natakariče še pravočasno prihiteli stražniki. Tretji je pa razbijal celo v zaporih pri »Grafu«. Ko so ga nosili v celico je še sunil z no-go ter razbil šipo na oknu.

Občni zbor Bralnega in izobraževalnega društva v Ivanjkovcih

se je vršil v nedeljo 29. t. m. prav lepo. Ob pol 3. popoldne se je zbralo v društveni dvorani, ki bi delala čast vsakemu mestu, okrog 60 članov in članic, da poslušajo poročila funkcionarjev o delovanju v preteklem letu. Z graditvijo dvorane in lepega odra si je društvo naprtilo ogromno breme, ali marljivost in dobra volja članov in vodstva je premagala vse težkoče in še par prireditvev pa bodo vsi stroški pokriti. Društvo ima tudi lepo knjižnico, ki se je pridno poslužujejo vaščani. Dosedaj jo je vodil učitelj Bitenc, ki pa je bil s tem šolskim letom prestavljen za upravitelja v Runeč. Še bo prihajal k svojim prosvetnim sodelavcem v Ivanjkovce, ali za knjižničarja je občni zbor moral določiti drugega. Knjižnica bo poslovala vsako nedeljo po jutranji maši. Za 1. 1928. je bil izvoljen stari odbor. K društvu je pristopilo več novih članov in članic. Po oficijelnem delu je predaval predsednik Zveze kult. društev iz Maribora, g. Skala, o zanimivem vprašanju: Kako pravilno pojmujejo demokratizem? Vsi navzoči so z veliko pazljivostjo sledili govornikovim izvajanjem in so sklenili, da bodo še priredili taka poučna predavanja. Nad vse lepo uspehi občni zbor je s pozivom na složno delo za napredek in prosveto naroda zaključil načelnik g. Lovro Petovar.

Junak s sekuro.

Posetniški sin Henrik Horvat iz Oseka pri Sv. Lenartu se je vračal pretekli ponedeljek s tremi fanti mirno proti domu. Ko so prišli mimo neke gostilne, je nenadoma pridrvel, ves razkačen, ven Matija Hobot in planil kar na osupnjena Horvata s sekuro ter mu zadal precej težke rane na roki in desni nogi. Horvat je bil nekaj dni sicer v domači oskrbi, ker pa se mu je med tem stanje poslabšalo, je moral iskati sedaj pomoči v mariborski bolnici. —

Potres v Mariboru

ni bil nikoli tako katastrofalen, kot pred tremi leti na Japonskem, ko je uničil cela mesta in pokrajine. Marljivi Japonci so svojo deželo kaj hitro restavrirali in kdor bo hotel videti, kako izgledajo te ljubke pokrajine, nizke stavbe in vrtovi ob razsvetljavi stotin lampijonov, ta bo prišel na Sokolsko maškerado, dne 4. februarja, kjer mu bodo postregle ljubezne Japonke s pristnim kitajskim čajem in drugimi okrepčili. — 239

Planinski ples.

Kakor vsako leto, tako bo tudi letošnji planinski ples, ki ga priredi mariborska podružnica SPD s požrtvovalnim sodelovanjem naših vrlih Rušanov, edina predpustna zabava, kjer pride vsak posestnik na svoj račun. Prireditveni prostori bodo primerno izpremenjeni v pravo planinsko zavetišče, kjer se bo vsak prav kmalu udomačil. Za plesateljino mladino bo marljivo svirala godba »Drave«. Da pa pridejo oni plesalci in plesalke, ki se nočejo izneveriti stari šoli na svoj račun, je preskrbljeno, da poleg Fox-trot-charlestona, Tanga, Black-Bottoma je na programu dovoljno število »preziranih« valčkov in poskočnih polk. Poskrbljeno je tudi za prvovrstno kapljico iz ljutomerskih gor. Ker ne bo prireditvev nikaka konkurenčna revija toalet mariborskih »pariških modnih salonov«, temveč bodo najbolj čislane planinske »dečve«, irhaste hlače, žametast lajblc, in krivček za klobukom, so tudi zakonski moške in skrbni očetje rešeni skrbi za ogromne toaletne izdatke! 241

Jugoslovanski ples.

Ta prireditvev, ki se je v treh letih tako lepo obnesla tudi letos ne bo zaostajala za prejšnjimi. Dekoracije bodo impozantne in bodo odgovarjale narodnim motivom in običajem, kakor tudi ciljem Jugoslovenske Matice. Posebnost bo letos gosposvetski stol in revija narodnih noš. O polnoči izide »Mariborski klopotec«, letos v zelo šaljive mtonu, za zabavo neplesalcev bodo poskrbeli potujoči pevci, poljski žid I. dr. — 240

Pevsko društvo »Luna« v Krčevini priredi dne 1. sivečana zvečer v gostilni Wombek (Taferna) prdoustno maškerado z godbo in petjem 188

Iz velikaškega življenja

Razsipnost indijskih knezov. — Za bisere milijone, za frizuro 160 tisoč.

Zelo bogata Američanka Nancy Miller hoče po vsej sili za moža enega od indijskih knezov. Njen izvoljenec je bivši indijski maharadža. Oče s svojimi kupčijskimi prijatelji pa s tem ni zadovoljen, ker se boji, da bi njegovo lepo premoženje hitro skopnelo na eksotičnem indijskem dvoru. Stari Miller je našel zaveznike proti srčni izbiri svoje hčerke tudi v Angliji in sedaj se je začelo po angleških listih mnogo pisati, da se moderni ljudje ne morejo spuščati v zveze z indijskimi velikaši, ker so ti pri vseh svojih eksotičnih razvadah tudi neverjetno razsipni. Indorski velikaš ima že dve ženi in če si vzame še tretjo, se gotovo še zadolži in zgubi ugled.

Londonski listi — ko so enkrat načeli poglavje razsipnega življenja indijskih knezov — pripovedujejo res gorostasne stvari. Eden od knezov je več let na svojih potovanjih križem sveta neprestano kupoval vse mogoče ter spravljal domov. Veliki njegovi dvorci so se do zadnjega kotička napolnili. Ko za nove nakupe ni bilo niti najmanjšega prostora, je začel vse z največjo naglico razprodajati po smešno nizkih cenah. Ko je napravil prostor, je začel zopet kupovati.

Maharadža v Jodhpuru si pa od daleč naročuje brivce in jih plačuje kakor ministre. Ko mu je eden napravil posebno lepo frizuro, je dobil zato v našem denarju okrog 160.000 dinarjev. Brivca je bil naročil iz Bombay, imel pa niti prvi, niti drugi dan časa, da bi se dal ostriči. Pozneje je na lovih in zabavah pozabil na svojo frizuro in brivec je čakal dva meseca, predno je prišel do las njegove visokosti.

Tretji knez ima največje veselje s posteljami in divani. Postoje si da napraviti iz srebra in zlata in okrasiti z dragulji. Knez Shah Jehan pa ima poleg dragocenih postelj tudi na tisoče zrcal z briljantnimi okvirji. Kopalne sobe njegovih dvorov imajo po stenah eno dragoceno zrcalo poleg drugega in celo strop je veliko ogledalo.

Današnje razsipne kneze je pa še prekosil maharadža Nizam iz Hidrabada, ki je umrl malo pred začetkom vojne. Zapustil je dragulje milijardne vrednosti. V svoji delavni sobi je za papirni utež uporabljal velik kos nebrušenega kristala in šele po njegovi smrti so doznali, da je to eden izmed izredno velikih dijamantov. O tem knezu se pripoveduje sledeča značilna zgodba: Ko je bival kot gost pri nekem drugem indijskem veljaku, je naročil slugi, naj pripravi vode, da si umije roke. Predno se začne umivati, si sname dragocen prstan ter ga preda slugi, da bi ga držal. Sluga pa pade na kolena ter se začne zahvaljevati za dragocen dar. Maharadža je moral malo pomisliti, predno je razumel, kaj to pomeni. Doma bi dal služabnika za neumnost preteptati ali pa prikrajšati celo za glavo, tu je pa malomarno zamahnil z roko, češ, dosti je hvale za tako malenkost. Prstan je bil pa milijonske vrednosti. Ta maharadža je bil srečen, če je lahko pred ljudmi pokazal svojo brezprimerno razsipnost.

Enako svojim današnjim vrstnikom si je rad naročeval posebne vlake ter jih pustil čakati zakurjene dneve in tedne. Ko so ga opozorili, je dejal: »Saj je vendar vlak radi mene tu in ne jaz radi vlaka!«

50 letnica tiskovne založbe „Ullstein“

Nemška tiskovna založba »Ullstein« je nedavno praznovala 50letnico svojega obstoja. To je velikansko tiskovno podjetje, ki porabi na leto 24.459 ton časopisnega papirja. Jubilej tako velike tiskovne ustanove bi bil vreden pozornosti že radi velike množine knjig, časopisov in revij, ki jih je založba izdala med svet. Posebno pozornost od naše strani pa zasluži ta zaloga vsled tega, ker tvori jedro demokratske Nemčije in odpor proti temu, kar je v nemškem svetu prišlo ob nekdanjo veljavo s koncem svetovne vojne. Ullsteinovo tiskovno podjetje tiska sledeče liste: »Berliner Morgenpost« v 600.000 izvodih, »Vossische Zeitung« v okrog 70.000 izvodih in »Berliner Illustrierte Zeitung« z ogromno 1% milijona naklade. Rekord tega lista se najboljšje pokaže v primerjavi z najmočnejšim ameriškim listom, ki ima 2 in 1/2 milijona naklade, ko ima Amerika okrog 120, Nemčija pa okrog 60 milijonov prebivalcev. Ullstein je imel v pretečenem letu zaposlenih 5396 ljudi ter porabil poleg 24 in 1/2 tisoč tone časopisnega papirja še blizu 12 tisoč ton papirja za razne ilustracije. Tisk tega velikanskega podjetja je deloval že pred vojno z vso odločnostjo za duševno obnovo Nemčije, za demokracijo proti reakciji, posebej v cesarski vladi. 30. julija 1914 je bil v Ullsteinovi tiskarni že postavljen »vodnik za list »Morgenpost«, ki pravi pod naslovom »Zadnje svarilo« sledeče: »Če bi imeli vojni hujskači toliko razuma, kolikor imajo zlobe, bi delali najbrž manj hrupa. Njih računi so napačni in to hočemo v kratkem ugotoviti, predno se začno boji ali predno bo s posebnimi odredbami in z ječami udušena vsaka resnična beseda. V zadnjem trenutku torej: Naši vojni hujskači računajo slabo, ker trozveze ni. Italija ne bo šla z nami, prejkoprej se priključi antanti. Drugič: Anglija ne bo ostala nevtralna. Priključila se bo takoj ali pa v slučaju nevarnosti Franciji. Anglija ne bo trpela pohoda nemške vojske skozi Belgijo. Ko se Anglija postavi nam nasproti, bo proti nam ves angleški svet, zlasti pa Amerika. Najbrž ves svet. Četudi ne priljubljena, je Anglija povsod uvaževana, kar se o nas ne da reči. Tre-

tjič: Japonska ne bo napadla Rusije, prej napade nas. Skandinavske države bodo nam prodajale, kar jim bo odveč, več pa od njih ne smemo pričakovati. Avstrija sama je vojaško kos komaj Srbiji in Rumuniji, gospodarsko pa lahko s stradanjem preživotari 3 do 5 let. Nam nima kaj dati. Na naglo revolucijo v Rusiji se ne sme nihče zanašati. — To na hitro in kratko v zadnji uri! — Drugo jutro je bil ta članek seveda zaplenjen, ostal je pa za spomin v tiskarni, kakor je bil postavljen. O obletnici je bil postavljen z vso predzgodovino v dokaz, da je Ullsteinov tisk svojim idejam zvest in dosleden.

Božičnica v Krčevini.

Osnovna šola v Krčevini je v času pred Božičem 1927. podvzela širokoptezno akcijo za obdarovanje ubogih šolskih otrok iz Krčevine in Lajtersburga, ki jih je v šolskem okolišu čez 200, t. j. ca. 60% od vseh šolarjev. Vodil je akcijo šolski upravitelj, ki je pri raznih garnarnih zavodih v Mariboru in Ljubljani ter pri »blagih sroih« v mestu in v okolici nabral v gotovini 6440 Din, razven tega še blaga v vrednosti 5000 Din. Tako je bilo mogoče obdarovati na Miklavževo 60, v božičnici 23, dec. 120 in naknadno še 36 otrok z obleko in obuvalom, skupaj torej 216 otrok, kar pomeni v primeri z dosedanjim rekord v dobrotnosti. Skupni stroški znašajo 6523 Din 50 p in presega jo dohodke za 88.50 Din. Razdelilo se je skupno: 34 parov čevljev, 44 hlač, 25 sukenj, 49 dekliških oblek in 21 srajc; drugo so bile nogavice, kape, predpasniki, rokavice itd. — Vsem dobrotnikom izražajo najiskrenejšo hvalo obdarovana deca in — nabiratelj. Blaga srca naj bodo uverjena, da so omogočila res zelo potrebno dobro delo v smislu Gregorčičevega nauka: »Odpri srcè, odpri rokè, sirotam olajšuj gorjè!« Da so darovalci videli razradsene obraze teh revnih, v mnogih slučajih samo napol oblečenih in »podhranjenih« otrok, bi mnogi darovali za prihodnjo božičnico še enkrat toliko! — Obračun pregleda tročlanski odbor. — Okrajni zastop mariborski topot ni nakazal podpore, ker je bil ves tozadevni kredit izčrpan, nadejamo se pa, da v tekočem letu ubogih šolarjev iz Krčevine in Lajtersberga ne bo pozabil. —

Sport

Prva letošnja tekma

ASK Primorje odnese na lastnem igrišču v Ljubljani pičlo zmago nad »Mariborom« v razmerju 2:0 (2:0).

»Maribor« se še ni povrnil iz Ljubljane s tako ugodnim rezultatom kakor včeraj. Vkljub trenutno najmočnejši postavi ASK Primorja, čigar moštvo je po dolgih mesecih tudi v izvrstni formi, niso uspeli akademiki izsiliti v škodo mariborskega prvaka več kot dva gola.

Za Primorje so nastopili: Erman; Svetič, Pečnik; Zemljak, Slamič, Pišek; Jug I, Erman II, Čebolin, Uršič, Kariž, ki so se jim predstavili naslednji Mariborčani: Kavka; Koren, Klinček; Hreščak I, Kirbiš, Prevo; Čmrl, Tonček I, Paulin (v drugem polčasu Tonček II), Hreščak II, Pepček.

Dasiravno je nastopil »Maribor« brez treninga, je izpolnil napram rutiniranemu moštvu ASK Primorja vsa pričakovanja. Četudi ima Primorje za seboj že tri javne tekme in je gojilo temeljit zimski trening, se je moralo zadovoljiti z zelo pičlo zmago. Mariborčani so bili na mestu tako tehnično kakor taktično in so svojo lepo igro zapustili v Ljubljani najboljši vtis. V ocenjevanju našega moštva bi delali krivico, če bi zapostavljali enega ali drugega igralca. Upoštevati je pač treba njihovo utrujenost radi dolge vožnje in pa terenske neprilike, ker je padel v Ljubljani preteklo noč dež in sneg.

»Primorje« je predvedlo s svojo najmočnejšo postavo prvorazredno igro; zlasti so se odlikovali Zemljak, Slamič, Pišek, Uršič in Jug. Pred zaključkom igre je g. Vodišek, ki je sodil dobro, izključil Primorjano Slamiča radi nedostojne grožnje na naslov Tončka II.

Kratek potek tekme: »Maribor« in-scenira takoj lep napad in izsilil dva kosa, ki ostaneta neizrabljena. »Primorje« reportira in doseže v 18. minuti po Ermanu zelo dvomljiv gol. Igra ostane naprej odprta in nekaj minut pred polčasom zabije Uršič drugi in poslednji gol. Drugi polčas prevzame »Maribor« inicijativno in oblega polnih 30 minut nasprotnikova vrata, ne da bi se mu posrečilo lizenčiti ali poslati vsaj enkrat žogo v primorjansko mrežo.

S svojo fair igro je zapustil »Maribor« v Ljubljani vrlo simpatičen vtis.

Državno smuško prvenstvo v Kranjski gori

Prvi nastop ISSK Maribora. Lepi uspehi Mariborčanov.

Včeraj so se vršile velike smuške tekme za državno prvenstvo in obenem izbirne tekme za zimsko olimpijado v državno prvenstvo, skakalne tekme in državno prvenstvu, skakalne tekme in tekme šolske mladine.

Tekem za državno prvenstvo se je udeležila poleg olimpijskih tekmovalcev še cela vrsta smučarjev iz različnih krajev. Tudi naše mesto je bilo po ISSK Mariboru in SPD častno zastopano s svojimi tekmovalci. Start je bil ob pol 10. in vodil iz Kranjskegore v smeri železnice proti Jesenicam po zelo dobro markirani poti (!) na Ruski križ (4 km), na konec Krnice; ob desnem bregu Pišence se je tekmovalna pot obrnila zopet v smer Kranjskegore, nato v Podkaneč, čez Bokavec (najtežji del) in zopet na Kranjsko goro na cilj. Proga je bila dolga 30 km, polna terenskih izprememb, izborna markirana; a sneg je bil pod kritiko, preveč se je oprljal, kar je opaziti tudi v splošnih časih. V najboljšem času je prišel na cilj Joško Janša in s tem postal državni prvak za l. 1928 (2:45:54). Med ostale so se plasirali: II. Bervar Stane 2:52:04, III. Režek Boris 2:52:14, IV. Dr. Kmet Stane 2:54:10, V. Janša Janko 2:56:44, VI. Klofutar 2:56:58.5.

Od vseh tekmovalcev, ki so startali, je prišlo 17 na cilj. Skupina ISSK Maribora je startala prvič in kot taka v grupi novincev. Tu so bili od ISSK Maribora: Vežjak Viljem, četrti (od vseh tekmovalcev štirinajsti) 3:27:30, Koroša Rado peti (petnajsti) 3:28:03 in Petrovič Aleksander sedmi (sedemnajsti) 3:47:04. Izmed tekmovalcev iz Maribora je vozil

skozi cilj tudi Boris Cijan (SPD). Ako upoštevamo, da je ena tretjina tekmovalcev, ki so bili bolj trenirani kot naši, izstopila, moramo čestitati športnikom ISSK Maribora in mariborske SPD!

V damskih tekmah (Kranjska gora—Ruski križ 4 km) je zmagala gospa Naglas v času 30:54 in je s tem postala državna prvakinja. Nato so se vršile še mladinske tekme. Izmed dečkov 9 do 12 let je zmagal na 2 km dolgi progi Mrak (8:56), pri dečkih 12 do 14 let je zmagal Jakopič (7:58) in izmed deklet Bajtadela (11:05).

V skakalnih tekmah je dosegel najlepše skoke ing. Hansen z najdaljšim skokom 26 m, kar je glede na slab sneg izboren uspeh; izmed domačinov so sledeči se dobro izkazali vsi okoli 20 m: Šubert, J. Janša in Dolenc. Predsedstvo tekme je bilo v rokah g. univ. prof. dr. J. Senka. Vojnega ministra, pokrovitelja tekem, je zastopal general Popović.

Z dolgim večernim vlakom se je skupina smučarjev vrnila v Ljubljano, kjer je bil obhod z godbo po mestu. 300(!) smučarjev se je po vriskanju in vpitju pred »Zvezdo« razšlo.

Zagrebski nogomet.

Včerajšnji četrtfinale za Balakovičev pokal v Zagrebu je končal s sigurno in veliko zmago favoritev, ako izvzamemo zmago Viktorije nad Croatia 3:2 (1:1). Derby je podlegel Gradjanskemu 7:1 (3:1), Železničarji Concordiji 5:0 (1:0) in Peštanski Haški 12:2 (8:0). Dne 12. tm. se tako sestanejo v tretjem kolu protivniki: Concordija proti Viktoriji in Haški proti Gradjanskemu.

Žoga v Beogradu.

Včeraj se je »Jugoslavija« na svojem igrišču revanžirala »Jedinstvu« za petkov poraz, in sicer z rezultatom 3:0 (3:0). Kotov je bilo 8:2 za Jugoslavijo.

Nogomet na Dunaju.

Včeraj sta bili med številnimi nogometnimi tekmami odigrani dve še za jesensko prvenstvo, ena je bila pokalna, druga pa prijateljska. »Vienna« se je morala udati »Herthi« 3:2 (2:1) in FAC je bil zadovoljen, da jo je izvozil 2:2 (2:1) napram Simmeringu. Pokalna tekma je topot končala z zmago WAC nad »Rapid Oberlaa« 4:1 (3:0). Prijateljske: Rapid-BAC 6:2 (1:1); Hakoah—Slovan 2:2; Sportklub—Wacker 3:2; Admira Nicholson 4:1.

Praške nogometne tekme

kažejo včeraj naslednje izide: Slavija—Viktorija Žižkov 2:1 (1:1), Sparta—Čechie Karlin 2:1 (1:0).

Svetovno prvenstvo v ping-pongu

je dosegla v Stockholmu Madžarska. Na drugem mestu so Avstrijci in na tretjem Angleži.

Naši sodniki na olimpijadi

v nogometu bodo gg. Dubravčić, Fabris in Jakšič, ki jih je JNS že javil v Amsterdam.

»Čudodelno« zdravljenje.

Po uradni statistiki je v Nemčiji na leto okrog pet tisoč smrtnih žrtev izmed velike množice lahkovernih ljudi, ki se zatekajo k raznovrstnim mazačem. Poleg mazačev, ki prodajajo za drag denar razna zdravju škodljiva sredstva, so tudi mazači in raznovrstni »čarodejni« zdravniki, ki dajajo ljudem sicer popolnoma neškodljiva zelišča ali jih pa zdravijo celo samo s molitvicami, škodljivi so pa vendarle eni, kakor drugi. Prvi neposredno, drugi pa vsled tega, ker ljudje v slepi veri v čudodelno zdravljenje zamudijo čas za pravo ozdravljenje od svojih bolezni. Sodišče v Waldenburgu je vršilo sedaj razpravo proti bivšemu rudarju Köhlerju, ki trdovratno zatrjuje, da ozdravi vsako bolezen — celo oraka v 14 dneh. Navajal je celo številne priče svojih velikih uspehov. Zdravniki so vse te priče preiskali ter ugotovili, da so zdrave. Domneva se, da je »čudodelni« zdravnik ljudem najprej sugeriral kako bo lezen. Ker so tudi praški in druga njegova zdravila brez vsakih škodljivih posledic za zdravje, ni preostalo sodišču drugega, kakor obsoditi obtožnica na denarno globo.

Hans Dominik:

Oblast treh

»Kam greva, Atma? Kaj bo z našim letalom?«
 »Letalo je dobro skrito. V New York se peljeva. Vprašat dr. Glossina, kje da se nahaja Jana.«
 Silvester se je prestrašil.
 »Pa to se pravi nesti glavo v tigrov brlog.«
 Atma je ostal neomajen in je ravno-dušno odgovoril:
 »Ti imaš žarilo ob boku. Vpepeli ga, če ti bo hotel kaj žalega. Toda vpepeli ga šele tedaj, ko bo odgovoril na moja vprašanja.«

Dr. Glossin se je nahajal v zasebni sobi presidenta-diktatorja. Cyrus Stonard je odrinil kup spisov in njegov pogled je za trenotek obstal na doktorjevem obličju.

»Kaj ste ugotovili v aferi Bursfeld?«
 O očetu to, da je že mnogo let mrtev.
 »Ali poznajo Angleži njegovo skrivnost?«
 »Prepričan sem, da ne vedo ničesar o njej. Ko je Gerhard Bursfeld občutil, da mu hočejo iztrgati njegovo tajnost hipnotičnim potom, je izvršil samomor. Izprašal sem odlične angleške osebnosti. Oni ne vedo ničesar.«

Kot blisk je zabrlelo zadovoljstvo na diktatorjevem izdelanem obrazu.
 »Potem... mislim, lahko udarimo, kakor hitro bo podmorska postaja na vzhodnoafrikanški obali končana.«
 »Lahko bi, če bi imeli opraviti samo z Anglijo.«

Diktator ga je začudeno pogledal.
 »S kom pa naj bi imeli še opraviti?«
 Dr. Glossin se je obotavljal z odgovorom. Pretrgano je izgovoril besede:
 »Z Bursfeldovimi dediči...«

Cyrus Stonard je zmečkal koncept neke državne depeše.
 »Dediči... podoba je, da se zadeva zamotava. Zadnjič je bil samo eden. Famosni Logg Sar, ki je na tako čudovit način pobegnil iz Sing-Singa in mimogrede vzel s seboj še naše najboljšo letalo. Kdo pa se mu je sedaj še pridružil?«
 »Dva prijatelja, ki sta se na življenje in smrt zvezala s Silvestrom Bursfeldom.«

»Trije ljudje torej. Samo trije slabotni ljudje. Ali vi v resnici verujete, da morejo trije ljudje postati nevarni našemu tr-

stomilijonskemu narodu? Gospod dr. Glossin, vi se starate. Prejšnja leta ste imeli več samozavesti.«

Diktatorjeve besede so padale kakor bič po dr. Glossinu. Izmenoma je prebledeval in zardeval. Potem je pričel govoriti. Sprva pretrgano, potem vedno bolj tekoče, nazadnje z ognjem neomajnega notranjega prepričanja:

»Gospod prezident, jaz sem pred tridesetimi leti videl, kakor je Gerhard Bursfeld z enostavnim aparatom, ne večjim kakor moja pest, na veliko daljavo razsretil dinamit. Videl sem, kako je prožil patrone v zelo oddaljenih puškinih ceveh in kako je vpepeli po zraku leteče ptice... Čudil sem se in sem smatral vse skupaj za čarovnijo in... Gerhard Bursfeld pa se je smejal in dejal, da je to šele pričetek neke nove iznajdbe. Malenkosten poskus, kateremu da bodo sledili drugi, mnogo večji.«

»Gerhard Bursfeld je že dolga leta mrtev. Lani ste mi pravkar to zatrjevali. Njegova iznajdba je z njim vred pokopana.«

Cyrus Stonard je izpregovoril te besede. Zveneje naj bi zasmehljivo, toda njegov glas je pogrešal odločnosti, ki je bila zanj sicer tako značilna.

»Skrivnost ni več pokopana. Ležala je v rakvi, toda vstala je od mrtvih. Logg Sar... Silvester Bursfeld je znova odkril skrivnost in... jo je moral tudi že temeljito izpopolniti. Oče je govoril o možnosti, potem telenergetične koncentracije vezati na poljubni zemeljski točki milijone konjskih sil na najožjem prostoru. Govoril je o tem, da bo njegova iznajdba onemogočila vsako vojno. Sin hodi po stopinjah očeta. Vsi trije sede sedaj na Švedskem ob Torneaelf in izpopolnjujejo iznajdbo. Če se jim posreči, izpopolniti jo tako, kot jo je nameraval oče, potem...«

Cyrus Stonard se je dvignil. Z iztegnjeno desnico je zaukazal zdravniku, da naj preneha.

»Ne izpregovorite besede, katere ne sme čuti moje uho. Imenovali ste kraj... kjer uganjajo iznajditelji... svoje čudne umetnije. Ali ga natančno poznate?«

»Natančno. Samotna hiša ob bregovih Tornee... Osem kilometrov od Linnais.«

»Torej vam ukazujem, uničiti te tri iznajditelje... Toda temeljito. Temeljito pravim! Nočem zopet šušinarskega dela, kot zadnjič v Sing-Singu. V štirinajstih dneh bo podmorska postaja pripravljena

za boj. Do takrat pričakujem vašega poročila, da je moje povelje izvršeno. Brez prahu... toda temeljito.«

Doktor Glossin je bil odpuščen. Diktatorjeva gesta je bila jasna. Odšel je s težkim srcem. Nejasen občutek ga je težil.

Medtem, ko ga je neslo vladno letalo s hitrostjo pšice iz Washingtona v New York, se je skušal otresti tega temnega občutka s tem, da je požrl nekaj svojih belih pilul in se pogreznil v polurno umetno spanje. Toda ko je stopal po Newyorških ulicah je bil nerazložljivi občutek že zopet tu in je postajal od minute do minute močnejši.

Doktor je vstopil v hišo na 317ti cesti. Lift ga je potegnil v deseto nadstropje. Njegov sluga mu je odvzel palico in klobuk in takoj nato je že sedel v udobnem naslonjaču svoje delavne sobe in se zapotil v premišljevanje. Z objektivnostjo, ko da gre za kako drugo, tujo osebo, je analiziral svoje občutke in je prišel po desetih minutah do spoznanja, da ga je strah.

Dr. Edvard Glossin, mož s široko vestjo, ki si je klesal pot skozi življenje preko mrtvih trupel, ta mož je prvokrat v življenju občutil bojazen. Cyrus Stonard mu je ukazal, spraviti tri ljudi na onj svet. Enostavna naloga v primeri s tolikimi drugimi. Recept je bil enostaven in že mnogokrat preizkušen. Letalo s tucatom krepkih policistov ali vojakov, ponočni pristonek v Linnais, obkolitev hiše, aretacija in poboj vseh treh, ker so se upirali aretaciji. Cela zadeva je vendar popolnoma enostavna. Doktor jo je preizkusil že več kot enkrat.

Toda tokrat se je dr. Glossin bal. Neki notranji občutek ga je svaril spustiti se v borbo s Silvestrom Bursfeldom in njegovimi prijatelji... Toda diktatorjev ukaz! Če je Cyrus Stonard izdal kako povelje, potem sta obstajali samo dve možnosti: ubogati ali pa izpostaviti se kazni za nepokorščino.

Dr. Glossin je premišljal, kako bi se izvlekel iz zagate. Gnezdo v Linnais je bilo treba na vsak način uničiti. Da si bodo napadalci pri tem opekli prste, je bilo zanj skoro gotovo. Toda edinole neki notranji občutek mu je to napovedoval. Na zunaj je vsa zadeva izgledala

precej nedolžno. O tem mora prepričati kakega tretjega. Toda koga? Kdo bi še bil zainteresiran na tem, da izginejo iznajditelji s zemeljskega površja?

Tako bi morda šlo! Nova misel se je pojavila v njegovih možganih.

Seveda! To je edino prava pot. Angleži imajo prav toliko interesa na poginu Silvestra Bursfelda in njegovih prijateljev kakor Amerikanci.

Dr. Glossin je razmišljal o nadaljnih ključkih in izpeljavi načrta z vedno večjo težavo. Kar ni se mu hotelo več posrečiti pravilno uvrščati sklepe v miselno verigo. Začutil je čudno zatezanje v zatilničnem mišičevju, obenem pa teman pritisk na obeh sencih. Imel je občutek, ko da se njegova volja ne pokorava več njemu samemu, temveč da mora nujno slediti nekomu drugemu. Siloma je skušal zbrati svoje misli. Hotel se je dvigniti z naslanjača. Toda roke in noge so mu bile težke, ko da so vlete iz svinca.

Z obupnim naporom se mu je končno posrečilo, da je odtrgal roko od naslonjala in jo dvignil do glave. Čutil je, da je njegovo čelo pokrito z drobnimi potnimi kapljicami.

Njegov naslonjač je stal v kotu delovne sobe. Vrata v sosednjo sobo so se nahajala takoj poleg. Toda odprtino niso zapirala polna lesena vrata, temveč jo je zagrinjala le gosta mreža bisernih trakov. Obiskovalce, ki so prišli k dr. Glossinu, je sluga peljal vedno najprej v to sobo.

Zdravnik je občutil kako grozi nadmočna tuja volja podvreči njegovo. In čutil je tudi, da žari tok te tuje volje nanj izza vrat za njegovim hrbtom. Megleno in zabrisano se je spomnil, da je slišal nekoč pred davnim, davnim časom zvoniti stanovanjski zvonec. Tok tuje volje, mnogo močnejše od njegove lastne, ga je podjarmljeval.

Dalje prihodnitč.

Kupujte železniške vozne karte v biljetarni 'Putnika' v Mariboru, Aleksandr. 53

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene običajno: vsaka beseda 30 p. najmanjši znesek Din 5--

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in agencije trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p. najmanjši znesek Din 10--

Dijaka ali dijakinja
 sprejemem takoj na stanovanje in hrano. Naslov in uprava lista. 243

Praktikant
 za združniško pisarniško delo vešč strojepisja se sprejme takoj. Ponudbe na Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru, hotel »Mariborski dvor« na Kralja Petra trgu pri Andreju Osetu. — 246

Mladi lisico
 prodam. Šmigoc Ivan, Ruše. 244

Majhna soba
 s posebnim vhodom in električno lučjo se s 1. februarjem odda. Aleksandrova c. 18 I. 247

Prijazna meblirana sobica
 se solidnemu gospodu odda. Vprašati med 13. in 14. uro Verstovškova ulica 4 vrata 28. 245

Na prodaj
 več gostiln, trgovin, velikih in malih posestev v okolici Maribora. Naslov pove uprava »Večernika« 242

Zgodovinski roman

„Serenissima“

ki se vrši v Benetkah in je pisan s pripovednim razkošjem Sienki-ewiczewih povesti, bo vse leto izhajal v mesečniku

„Ljubljanski Zvon 1928“

Ljubljanski Zvon, ki velja za celo leto 120 Din, za pol leta 60 Din, za četrt leta 30 Din, za inozemstvo 150 Din, se naroča v

Knjigarni Tiskovne zadruga, podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta 13

JUBILEJNI ZBORNİK

ZA PETDESETLETNICO OTONA ŽUPANČIČA

je pravkar izšel. Broširana knjiga velja 42 Din, vezana 56 Din, poština 3 Din

Naroča se pri **Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 13**